Грамадскае незалежнае выданне, выходзіць з верасня 1995 года

Газета Уладзіміра Кудзінава

СЕРАДА
№ 77 (106)
2 кастрычніка 1996 года

Цана па падпісцы – 444 руб.
цана ў розніцу – 700 руб.

ЧАС МЯСЦОВЫ

Інфармацыйны выпуск падрыхтавалі: Л. ЦАЛУЙКА, М. РЫМАЧ, В. ГАПЕЕЎ і П. ЛУЧЫЦ.

Паклапаціўся калгас

Жыхары вёсак Краглевічы і Глінная займелі сваю аўтаматычную тэлефонную станцыю. Цяпер, дзякуючы спецыяльнай апаратуры вызначэння нумару, яны атрымалі магчымасць званіць куды заўгодна, весці тэлефонныя размовы з любым патрэбным абанентам не толькі ў межах раёна, вобласці і рэспублікі, але і значна далей. Іншымі словамі, Краглевіцкая АТС, выйсці на якую можна праз лічбу 36, падключана да міжгародняй і міжнароднай тэлефоннай сеткі.

Застаецца дадаць, што новая АТС зманціравана па заказу мясцовага калгаса „Расія". Яна па ліку 34-я ў нашым раёне.

Налятай – падзешавела!

Напэўна, не кожны з падпісчыкаў „Івацэвіцкага весніка" звярнуў увагу на нумар гэтай газеты за 24 верасня г. г. А між тым, менавіта ён ставіць перад уважлівым чытачом некалькі сапраўдных галаваломак.

Чаму, скажам, газета за 24 верасня мае нумар 1 (7000), у той час, як яшчэ тры дні назад, 21 верасня, выйшаў, як значыцца на першай старонцы якраз пад назвай газеты № 73 (7326). Дзіўны адлік атрымліваецца, ці няпраўда?

Але найбольш здзівіў пазначаны ў апошнім нумары „Івацэвіцкага весніка" кошт газеты. Чорным па беламу на ёй напісана: „Цана 8 кап". Што так танна стала каштаваць раёнка, гэта, канечне, нядрэнна. Але вось загваздка: дзе цяпер узяць тыя капейкі? У цяперашніх грашах іх няма. Ці, мо, маюцца тут на ўвазе ўжо новыя грошы, якія, па чутках, будуць з цягам часу ўведзены ў абарачэнне?

Свой варыянт яе разгадкі мы прапануем: „галаваломкі" сваім чытачам „Івацэвіцкі веснік" задае паміма сваёй волі – з-за безадказных адносінаў да даручанай справы – выпуску газеты. Мабыць, заснавальнікам газеты – райвыканкаму і райсавету – не да яе якасці. Таму можна ў „Івацэвіцкім весніку" задаваць чытачам вось такія галаваломкі, пісаць словы з грубымі памылкамі, пад рубрыку „Жывёлагадоўля – ударны фронт" ставіць заметку пра тое, як ваўчыца рэжа на ферме цялят, а патрэбную інфармацыю публікаваць пасля таго, як яна ўжо даўно апублікавана ў „Газеце Уладзіміра Кудзінава". Бедны, бедны „Івацэвіцкі веснік"! Мабыць, таму і каштаваць стаў 8 капеек?

Раз, два, тры! Прададзена!

Два аўкцыёны меркавалася правесці ў лясгасах раёна на мінулым тыдні. А вось прайшоў толькі адзін – у Івацэвіцкім лясгасе. У Целяханскім лясгасе аўкцыён не адбыўся з-за пасіўнасці пакупнікоў – патрэбнай колькасці ўдзельнікаў аўкцыёну не набралася, каб правесці яго па закону.

У Івацэвіцкім лясгасе прысутнічала ўсяго тры пакупнікі, далі яны заяўкі на шэсць дзялянкаў лесу на пні. Усяго ж лясгасам выстаўлялася на продаж 8 тысяч кубічных метраў драўніны на агульную суму ў 335 мільёнаў рублёў.

Тыя шэсць дзялянкаў, якія пажадалі набыць і набылі пакупнікі, складалі 1700 кубічных метраў лесу на пні і каштавалі каля 76 мільёнаў рублёў. Аўкцыён узняў іх агульны кошт да 121 мільёна.

Тое, што аўкцыёны – справа выгадная для лясгаса, тут зразумелі даўно. Дарэчы, што-нішто мае ад аўкцыёнаў і дзяржава – 20 працэнтаў прыбытку ад гэтых мерапрыемстваў паступае на яе рахунак. Незразумела толькі, чаму так многа яна бярэ ўсяго толькі за тое, што дазволіла аўкцыёны праводзіць?..

Адзначым яшчэ напрыканцы, што сярод пакупнікоў былі толькі дзяржаўныя прадпрыемствы. У прыватных, камерцыйных структураў грошай на ўдзел у аўкцыёне, напэўна, не хапае. Але для ўсёй Беларусі гэта нехарактэрна. Як стала нам вядома з газет, у тым жа Барысаўскім лясгасе, напрыклад, большасць пакупнікоў на аўкцыёнах – прадпрымальнікі.

● ФОТАСЮЖЭТ

А недзе там касмічныя ракеты
Сусвет баразджаць струменем агністым.
А тут, на гэтых бульбяных палетках,
Жыццё застыла на стагоддзе быццам...

Няхай там недзе – лазер, робат руліць...
А тут – ні з месца, ні на кропку справа!
...Тваімі плячмі, жанчына Беларусі,
Трымалася й трымаецца дзяржава!

Налог – не обдираловка: взимается в соответствии с законом

Многие жители райцентра немало удивляются листкам – платежным извещениям, которые находят в своих почтовых ящиках. Извещения имеют печать государственной налоговой инспекции по Ивацевичскому району и предписывают в срок до 15 ноября с. г. выплатить налог на недвижимость. Смотрит человек в листок и читает, к примеру, что он должен заплатить 60 000 рублей налога за здание, стоимость которого оценивается в 60 000 000 рублей. "Что же это за здание такое у меня?"– недоумевает он. Да ещё на такую приличную сумму! С трудом, но доходит до человека, что здание это – его дача, которую он уже лет 5-10 строит и никак из-за скудности семейного бюджета не достроит.

Но почему эта дача, построенная из досок, жердей или другого наиболее дешевого материала, оценивается в 60 000 000–80 000 000 и более рублей? Кто и когда произвел оценку этой собственности дачника? На эти вопросы сколь ни думай, ответа нет. Потому что оценку любого строения производит только БТИ (бюро технической инвентаризации), а оно пока этим делом не занималось и дачникам технические паспорта садовых домиков не выдавало. Выходит, государственная налоговая инспекция суммы оценок дачных домиков брала с потолка?

Этот вопрос, как и последующие, нам задавали по телефону многие владельцы дачных домиков. Особое возмущение платежные извещения вызывают у пенсионеров и инвалидов.

–Не может быть, чтобы наше государство „драло" налог с инвалида II группы за невзрачный домик, построенный почти за 15 километров от Ивацевич и в котором этот инвалид обитает только в летнее время, – говорил нам один из посетителей редакции газеты. – Посмотрите, пожалуйста, в законодательных актах и сообщите о льготах по налогу на недвижимость через газету. Жена моя обращалась по этому вопросу в нашу налоговую инспекцию. Ответили: и инвалидам надо платить налог. А мне – не верится...

К счастью, интуиция не подвела нашего посетителя. Мы нашли методические указания о порядке исчисления и уплаты налога на недвижимость физическими лицами главной государственной налоговой инспекции при Кабинете Министров РБ № 4 от 5.04.96 г. (кстати, эти методические указания печатались и в периодической печати). Выдержку из них приводим дословно:

III. Льготы по налогу на недвижимость.

3. Освобождаются от обложения налогом:

3.1 Физические лица, являющиеся пенсионерами по возрасту, инвалидами I и II групп, и другие нетрудоспособные граждане при отсутствии трудоспособных лиц, совместно проживающих или числящихся согласно данным похозяйственного учета или домовых книг, не имеющие источников дохода, облагаемых подоходным налогом налоговыми органами...

Указанные льготы распространяются на граждан, имеющих в собственности здания в садоводческих товариществах (обществах) и гаражно-строительных кооперативах, независимо от наличия совместно проживающих трудоспособных членов семьи.

Основанием для предоставления льготы инвалидам I и II групп является „Удостоверение инвалида" или „Пенсионное удостоверение".

Комментарии к этим методическим указаниям излишни. Но вопрос о том, почему государственная налоговая инспекция по Ивацевичскому району ими не руководствуется, остаётся открытым...

● РЭФЕРЭНДУМ: СПЕКТР ДУМАК

ЯК ДРЭННАМУ ТАНЦОРУ...

Адразу ж адзначу, што да будучага рэферэндуму я стаўлюся вельмі адмоўна. На мой погляд, ён – ні што іншае, як спроба адцягнуць увагу грамадскасці ад усведамлення эканамічнага крызісу і няздольнасці цяперашніх уладаў што-небудзь змяніць да лепшага, і ў першую чаргу – у эканоміцы.

Напачатку наш Прэзідэнт абяцаў, што не апусціць узровень жыцця „ниже колен", што запусціць заводы, разбярэцца з уладальнікамі палацаў у Царскіх Сёлах і г. д., а калі ў яго гэта не атрымаецца, сыйдзе з займаемай пасады. Відавочна, што такі момант наступіў, але Аляксандр Рыгоравіч наадварот збіраецца прабыць пры ўладзе яшчэ гадкоў гэтак з дванаццаць, а мо і больш, калі, канечне, пройдзе прапанаваная ім Канстытуцыя. І ўсё гэта робіцца пад выглядам неабходнасці далейшага пашырэння прэзідэнцкіх паўнамоцтваў, хоць раней і казаў наш Прэзідэнт, што ўжо мае „царские полномочия".

Здаецца, мы ўжо прызвычаіліся да таго, што ён шмат што абяцае і не выконвае. Шкада, што многія нашы людзі вераць, не задумваючыся над сутнасцю тых абяцанняў і апраўданняў накшталт таго, што прэзідэнту ўсе перашкаджаюць – і камуністы, і нацыяналісты, і дэпутаты, і ЦРУ з НАТА. Міжволі ўспамінаецца прымаўка пра дрэннага танцора, якому перашкаджаюць нават...

Для мяне відавочна, што ўлада можа быць моцнай тады, калі будзе яе падзел на моцныя заканадаўчую, выканаўчую і судовую ўлады з усебаковым асвятленнем іх дзейнасці ў сродках масавай інфармацыі. І, зразумела, пры гэтым любая ўлада павінна апірацца толькі на закон.

Пакуль жа ў нас адбываецца звычайнае замбіраванне насельніцтва з дапамогай тэлебачання і радыё. Наогул, назіраецца інфармацыйная блакада, аднабаковасць у асвятленні падзей, бо той, хто мае іншы погляд на іх, не можа данесці свае меркаванні да ведама людзей. Нават сам спікер парламента Сямён Шарэцкі не можа атрымаць эфір, пра што можна ўжо казаць далей.

Не шляхам рэферэндуму трэба вырашаць усе нашы праблемы, а ўмацаваннем законнасці. Наша грамадства не гатова да таго, каб усё правільна асэнсаваць, узважыць і ацаніць. Тую ж Канстытуцыю павінны прымаць толькі ў Вярхоўным Савеце, што гарантуе недапушчэнне ўлады аднаго чалавека, г. зн. дыктатуры.

Вячаслаў ГАРЧАКОЎ,
старшы электраманцёр раённага вузла электрасувязі.

● МЫСЛИ ВСЛУХ

А заплатить придется

Наступил новый учебный год. Такой праздничный для первоклашек, ответственный для выпускников, всегда тревожный для родителей и, чего греха таить, обыденный для учителей. Некоторым учителям перед его началом было „и скучно, и грустно, и некому руку подать". По многим пунктам первый педсовет в некоторых школах был невесел. А все потому, что забыло государство посоветоваться с народом: можно ли экономить на школе?

Стало модно в государстве нашем в последнее время проводить всякие референдумы, советоваться с народом.

Давайте и мы проведем с вами, уважаемые родители, если вам не безразлично будущее наших детей, своеобразный референдум или, проще говоря, родительский совет.

Пункт первый. Согласны ли вы с тем, что дети младших классов небольших сёл будут объединяться в два класса (из-за отсутствия нужного количества учеников)?

Как это будет выглядеть и как уже выглядит на практике? В одном помещении занимаются с одним учителем ученики 1-го, 2-го, 3-го класса. Там в углу учат писать букву „А", во втором углу – решают задачки, в третьем – пишут диктант.

А молоденькая девчонка-учительница пытается и тем, и другим „частинку души отдать". Не получается, она уже начинает кричать от тщеты усилий на непосед, после – опускает руки и начинает думать о предстоящем свидании.

Сельскую учительницу постарше ждут дома свои ненакормленные дети, куча нестиранного белья, скотина в хлеву (тоже голодная), встреча с пьяным мужем (и такое может быть) и еще масса всяких мелких и покрупнее дел и хлопот. После всех этих перспектив свой, святой труд, становится неприятной повинностью.

Так вы согласны с этим?

Пункт второй. Согласны ли вы с тем, что в вашей школе отсутствует группа продленного дня?

Вот отзвенел звонок, сейчас малышам можно и мяч погонять, и в лес сходить, и со спичками возле сарая побаловаться. Уроки – потом! Вечером, после всяческих хозяйственных забот, вы готовы с детьми посидеть над уроками, или хотя бы проконтролировать их выполнение? Если да, то вы – отличные родители. А если нет, то подписывайтесь – группе продленного дня быть!

Тогда у ваших детей есть шанс придти домой сытыми, и с выученными уроками, довольными. Тогда и ремень, как средство воспитания, вам не понадобится, и ребенок будет засыпать дома в кровати, а не в углу. А если он у вас способный, то не мешкайте, отдавайте его в музыкальную школу (вдруг есть в вашей деревне такая), в кружок художественный, в секцию спортивную.

Пункт третий. Согласны ли вы с тем, что организаторы внеклассной работы в школе переведены на полставки?

Тот же звонок отзвучал, а вы никак не можете дождаться со школы своих старшеклассников. Но вы спокойны – там у них в школе КВН с заводным организатором (теперь без галстука), или репетиция в актовом зале какого-то вечера, где массовик-затейник (заместитель директора по воспитательной части) готовит с талантами школьными, какие всегда найдутся, что-то интересное.

Да нет сейчас такого, скажите вы. Может уже и нету. И не будет. Ведь немного наработаешь, получая только половину зарплаты. Какие мероприятия можно от души проводить, зная, что труд оценивается только вполовину?

А школа, обычно такая шумная по вечерам, сегодня тихая-тихая к радости техничек и сторожей. А любящие сцену старшеклассники изберут своим залом темные деревенские улицы. Светомузыку дискотек школьных – яркие ночные звезды, бестолковая толкотня у клуба и т. д.

Пункт четвертый. Слава Богу, наши дети еще любят читать. Что ни говори, а книга – светоч знаний. Да вот беда: не всегда им открыты двери библиотек. И везде ли есть библиотекарь оплачиваемый, готовый помочь ребенку найти заветную книжку?

Вы, товарищи родители, согласны с таким порядком вещей?

Нет? Тогда запасайтесь нужной литературой. Дорого? Да, дорого, да еще и нет ее – хорошей, нужной, интересной. Много ли вы встречали в магазинах книг на белорусском языке? Много ли встречали классики?

Остановимся. Наш „референдум" закончен. Не перечесть всех школьных проблем, и многие из них упираются в слово „деньги". Скупой, как известно платит два раза. Сдается мне, что деньги, не затраченные на детей теперь, нам придется отдавать с лихвой.

А. ВАСИЛЬЕВ.
(фамилия автора изменена по его желанию)
д. Вулька-Обровская.

● САТЫРЫЧНЫМ ПЯРОМ

Даеш рэферэндум!

Прывітанне з сяла Апошнія Ёлупні!

Даўненька не браўся я за ручку – час у нас дужа неспакойны. Ад тэлевізара адарвацца не магу, радзіва на ўсю катушку ўключана, газетамі хату заваліў. Што на свеце дзелаецца!

Хачу вам, таварышы, прама сказаць – усё правільна. А вот, што прэзідэнт наш гаворыць, то ўсё правільна. Не даюць яму, панімаеш, работаць, паляпшаць нашу жызню. Захацеў прэзідэнт са мной пасаветавацца. Харошае дзела! Чаго вэрхал паднімаць, замінаць харошаму чалавеку з другім харошым чалавекам пагаварыць?

Я, панімаеш, саветы даваць люблю. Навучыўся за 70 гадоў уласці Саветаў.От, наконт зямлі скажу так: зямлю не прадаваць! Што, панімаеш, будзе, ежалі ёю гандляваць? Мой сусед, які з калгаса рвецца, адхопіць сабе гектараў дваццаць. Пачне, панімаеш, эксплуаціраваць народ. Я яго кулацкае нутро ведаю – ён дняваць і начаваць на зямлі будзе. І зажыве, панімаеш, лепш за мяне. Кукіш яму! Няхай у калгасе працуе.

А як усе захочуць зямліцы? Калгаса ж не будзе, то мне куды дзявацца, самому на зямлі той горб нажываць? Няма дурных!

Канстытуцыю новую нам прымаць, панімаеш, нада. Я – за новую Канстытуцыю. Ну і што, што я яе не чытаў? Зато я людзей вумных па тэлевізару паслухаў, што яна харошая. Дык жа сам прэзідэнт гаворыць – нада новую. Нехта там нейкай дзіктатурай пужае., Ха, мы пужаныя. Мы от у якой стране жыць пачыналі? То та, у стране дзіктатуры пралетарыята. І нічога – выжылі. А наш прэзідэнт – самы што ні на ёсць пралетарый, з зямлі чалавек. Ось няхай і дзіктатурае.

А то, панімаеш, мой сусед частушку сачыніў: „Ох, раз, яшчэ раз – рэферэндумы ў нас. За народныя та грошы рабіць можна сорак раз!" Бач, асмялеў, пра Сталіна забыўся. То мы яму быстра напомнім!

І брэша ж гад! Народных грошай ні капейкі на рэферэндум не пойдзе! Яно то, канешна, грошы нада. Ды вот наш завод па выпуску хамутоў і аглобляў паўмільёна на рэферэндум даў. Хоць сам у даўгах і зарплату рабочым паўгода не плоціць, аднака панімаю; рэферэндум – дзела святое. Нас от папросяць – мы двух апошніх быкоў з капытоў звалім – будуць грошы. Дык чаго еты гад брэша, што грошы народныя?

А вот са святам етай самай, як яе там,незалежнасці, даў прэзідэнт маху. Я вот яму пасаветую, панімаеш, каб і тое аставіць, і яшчэ адно новае зрабіць. Няхай адны тады святкуюць, а мы – у другі дзень. Лішні выхадны народу нужон.

Так што мы – за рэферэндум. Мы, панімаеш,народ, і далжны, панімаеш, слова сваё сказаць, раз нас просяць. Камісію мы, значыць, арганізавалі вечарком са старшынёй калгасным, Яфімам Кувалдзіным. Начальнік камісіі – наш чалавек – Сямён Губашлёп. Члены – людзі надзёжныя: Антон Падхалімчук, Міхаіл Падноскін, Кузьма Прагібайла, Мікола Апахмелкін. Суседу мы рот заткнем, ежалі не перастане частушкі свае пець і народ смушчаць. Мы, канешна, за етую самую свабоду слова. У нас для етага будка спецыяльная ёсцека гуканепраніцаемая. Хочаш што казаць – заходзь, зачыняй дзверы і крычы, лай, смейся хоць над Госпадам Богам. А вот на вуліцы пець – баян паламаем. І на платах нешта там пра Беларусь пісаць – рукі павырываем. Граматны – пішы саветы, каму гэта трэба, а не паскудзь платы.

У канцы, панімаеш, хачу ўсім сказаць – мазгі свае сільна не сушыце, не наша ета дзела – Канстытуцыю пісаць. Ежалі сказаў наш гарачо любімы прэзідэнт, што Канстытуцыю прымаць нада – прымайце без разгавораў. Раз мы адзін раз прэзідэнту паверылі, то нада да канца верыць. Я вот веру, што ета Канстытуцыя паможа яму парадак навесці. А то распусціліся ўсе. Забыліся, забыліся пра Сталіна...

Яўген ЦЁПЛЯНЬКІ,
намеснік малодшага конюха калгаса „Уперад-абратна".

● ЧЕРЕЗ ТЕРНИИ – К РЫНКУ

"Мобилизация" дров на обслуживание сушилок

Телеханский лесхоз имеет крупное сушильное хозяйство. Там пять камер, способных довести до нужной кондиции 75 кубометров сырых пиломатериалов. До апреля текущего года они работали на электродвигателях мощностью 75 киловатт каждый. Но это стало непозволительной роскошью в условиях дороговизны электроэнергии, и специалисты лесхоза стали думать, как сохранить принцип сушки и максимально – конструкцию, заменить энергоноситель.

В качестве теплоносителя по-прежнему используется воздух. Его подогрев осуществляется с помощью топки, сходной с обычной печкой. Воздух, проходя между четырьмя десятками раскаленных труб различного диаметра, нагревается и с помощью вентиляторов попадает в сушильные камеры. Получилось что-то вроде воздушного бойлера.

В апреле на сушильное хозяйство лесхоза потрачено 100 тысяч киловатт-часов электроэнергии. За нее лесхоз заплатил 57 миллионов рублей. В мае на тот же объем высушенной древесины потребовалось 21 тысяча киловатт-часов (12 миллионов рублей), в июне – 27 тысяч. А дрова, как известно, в лесхозе ценовой стоимости не имеют, так как не являются товарной продукцией.

По предварительным подсчётам экономия составляет 96 миллионов рублей в год. Кроме этого, появились дополнительные возможности расширять сферу применения сухой древесины в качестве исходного сырья для производства качественных строительных материалов и мебельных заготовок, изделий на экспорт.

Разговор о переводе сушилок самого различного назначения на твердое топливо в лесхозах республики ведется давно. Кажется, сам Бог велел им в качестве энергоносителя использовать дрова, но этот процесс шел медленно до тех пор, пока в дело не вмешалось министерство. К сегодняшнему времени, можно сказать, произошла тотальная мобилизация дров на обслуживание сушилок. Но конструкции подобных агрегатов самые различные, как и коэффициент полезного действия.

Эффективность [illegible]ния древесины в печах сушильных агрегатов хоть и не имеет в условиях лесного хозяйства решающего значения, все-таки стоит того, чтобы об этом говорить. Предполагается, что в октябре на областном семинаре в Телеханах и Барановичах речь зайдёт и о наиболее удачных конструкторских решениях.

И еще один вопрос, на мой взгляд, достойный внимания: о пожарной безопасности сушильных агрегатов. В Телеханах с пожарниками договориться пока не удалось, для этого требуется выполнить дополнительную теплоизоляцию места выхода печной трубы наружу.

Сколько местных блюстителей правил противопожарной безопасности, столько и мнений. Где-то без проблем пожарники подписывают акты приемки сушилок в эксплуатацию, а где-то это выливается в длительный процесс.

Г. МАЕВСКАЯ.

● АЛЁ, РЭДАКЦЫЯ?

ДАРАГІЯ РАЗМОВЫ? АЛЕ ЁСЦЬ І ЛЬГОТЫ

З задавальненнем чытаю „Газету Уладзіміра Кудзінава". Шчыра кажу вам дзякуй за прафесіяналізм і стараннасць, з якімі вы, журналісты, робіце сваё незалежнае выданне. Вялікая просьба да вас: друкуйце больш матэрыялаў з карыснымі парадамі хатнім гаспадыням, агароднікам, садаводам.

А званю я вам яшчэ і для таго, каб вы ў сваёй газеце расказалі пра тое, якія існуюць расцэнкі на аплату хатняга тэлефона і размоў па ім. Спадзяюся, што такая інфармацыя спатрэбіцца не толькі мне адной, але і іншым чатачам вашай газеты, хто мае дома ці ў сваёй кватэры тэлефон.

В. І. МАРОЧКА.
в. Быцень.

Паважаная Вера Іванаўна, з ахвотай выконваем Вашу просьбу. Што датычыць абанентаў Быценскай АТС, для іх аплата застаецца ранейшай – 30 тыс. руб. у месяц, для іншых у сувязі з уводам з 1 кастрычніка г. г. пачасова ўліку кошту мясцовых размоў зменшана да 20 тыс.

Дадамо да гэтага, што ўзняліся і тарыфы на аплату міжгародніх тэлефонаў. Сёння адна хвіліна тэлефонных перамоў з абанентам, які знаходзіцца па-за межамі нашага раёна, каштуе па вобласці 750 і па рэспубліцы – 1500 рублёў. Калі ж вы будзеце тэлефанаваць са свайго хатняга апарата ў выхадныя і святочныя дні ці ў будзённыя дні пасля 23-х гадзін да 6-ці гадзін раніцы, дык вам прыйдзецца заплаціць за такія размовы ў два разы менш, ужо па льготнаму тарыфу.

Карыстаючыся выпадкам, паведамляем для тых людзей, якія пажадалі мець хатні тэлефон (дарэчы, па раёне пададзена больш за 4 з паловай тысячы заяў з просьбай устанавіць тэлефонны апарат), што аплата за ўстаноўку тэлефона не змянілася і складае 500 тысяч рублёў у горадзе і 250 тысяч у вёсцы.

● НА СЕЛЬСКІХ СКРЫЖАВАННЯХ

ІХ САПРАЎДЫ ЗЯМЛЯ КОРМІЦЬ

Гэта праўда: па-рознаму мяркуюць у Бусяжы і наваколлі пра Сірыдзіных. Адны, і такіх яўна больш, з павагай кажуць: „Вось так і трэба жыць у вёсцы. Не чакаць з мора надвор'я ў надзеі на тое, што нехта прыпаднясе табе на талерачцы з блакітным бярэжком, а працаваць і не баяцца гэтай працы. Тады і ажыве вёска, і гаспадары ў ёй сапраўдныя з'явяцца. Як Сірыдзіны"... Іншыя ж, якіх значна менш, незадаволена буркаюць, гледзячы, як завіхаюцца з дня ў дзень Сірыдзіны: „Бач ты, мала ім усё". Тут яшчэ тая, савецкая псіхалогія спрацоўвае: „Няма ў мяне – і ў цябе не павінна быць. Я працую з прахалодай, абы дзень да вечара – і ты павінен так працаваць".

Сірыдзіны так працаваць не ўмеюць. І не хочуць. Лічаць: калі вырас чалавек на зямлі, ён і жыць павінен ёю. І яна тады не пакіне чалавека ў бядзе ані пры якіх абставінах, аддзячыць і за пот на твары ад працы напружанай, і за недаспаныя вясною ці восенню гадзіны.

Пяць гадоў фермерствуюць Сірыдзіны. Тады, калі ў 91-м, людзям крыху рукі развязалі, пра ўласную зямлю загаварылі, і задумаўся ўчарашні кінамеханік Мікалай Іванавіч Сірыдзін: а што, калі паспрабаваць? Адна справа – працаваць на нейкіх 25-ці сотках, іншая – на некалькіх гектарах. Можна было б і размахнуцца, канечне, калі ўсур'ёз за справу ўзяцца.

Параіўся з жонкай Нінай Фёдараўнай. Тая пацiснула плячыма: маўляў, глядзі сам, вытрываеш – бяры. Ды помні: гэта ўжо не кіно круціць па вечарах, самому круціцца трэба будзе, нібы той плёнцы ў кінапраектары.

Пасмяяліся тады разам з такога параўнання. Але і задумаліся: а што, калі ўсё ж паспрабаваць. І думка гэта ўжо неадступна адольвала гаспадара, пакуль не выспела ў цвёрдае рашэнне ўзяць зямлю.

Не, не размахваўся Мікалай Сірыдзін на шмат гектараў. Вырашыў: хопіць і трох. Як-ніяк, гады ўжо. А пойдуць добра справы, вось тады нехта з сыноў няхай і больш бярэ. Ім, маладым, жыць далей.

Сёння ў гаспадарцы Сірыдзіных 3 гектары 40 сотак уласнай, як след аформленых дакументамі, зямлі. „Дадзена на пажыццёвае валоданне з правам перадачы ў спадчыну" – запісана ў адной з папер. І гэта немудрагелістая фраза з'ўляецца тым стымулятарам, які кіруе дзеяннямі Мікалая Сірыдзіна. Пачуццё ўласнасці, якое доўга драмала недзе ў глыбіні ягонай душы, раптам абудзілася і надало столькі сіл і ўпэўненасці, што падалося яму: горы гатовы звярнуць, не тое што з той зямлёю справіцца.

А між тым, так было спакон веку. Менавіта ўласная зямля надавала людзям сілы, рабіла іх гаспадарамі. Прыйшлі Саветы, сілай забралі ў людзей тыя крывёю і потам заробленыя 5-6 гектараў – і не стала гаспадароў, зніклі сапраўдныя сяляне, пачала выраджацца вёска. Хто запярэчыць, што не так гэта? Той жа Мікалай Іванавіч Сірыдзін, які на скуры сваёй уласнай адчуў, якая моц крыецца ва ўласнай зямлі, пацвердзіць: так гэта, так.

...З'явілася ў Сірыдзіных зямля, памалу і інвентар такі-сякі стаў з'яўляцца. Спачатку адзін конь іржаў у хляве, чакаючы, пакуль гаспадар не закамандуе ў поле падавацца. Потым іх два стала. І працаваць каму было на іх. Як-ніяк, чацвёра сыноў расло ў сям'і Сірыдзіных. Праўда, як і іншыя іх равеснікі, паразляталіся з хаты трое старэйшых. Самы старэйшы, Вячаслаў, Ленінградскі інстытут інжынераў воднага транспарту скончыў, эканамістам стаў. Ды не спыніўся на гэтым, вучыўся ў міжнароднай школе бізнесу, дыплом у марской акадэміі ажно ў Вашынгтоне абараніў, папрактыкаваўся зноў жа ў штатах, у горадзе Балтіморы. Не, яму вяртацца да бацькоў у вёску ўжо не з рукі было: сваю справу займеў хлопец, дырэктарам фірмы стаў ў Хабараўску.

А вось Віктар і Анатоль вырашылі пабудаваць сваё жыццё па-іншаму. Мо і збег абставін тут нейкую ролю адыграў, але як бы там ні было, абодва хлопцы пасля заканчэння Гомельскага політэхнічнага тэхнікума, атрымаўшы дыпломы судаваддзіцеляў, паплавалі – паплавалі па рэках розных дый прыплылі ў рэшце рэшт да родных берагоў. Віктар, дарэчы, былы афганец, раней дамоў вярнуўся, сям'ю сваю займеў, у калгасе „Бусяжскі" кавалём працаваць стаў. Толя ж вось ужо год, як з бацькамі жыве, да гэтага „пяцігодку" боцманам адпрацаваў. З горыччу успамінае хлопец тыя трагічныя для беларусаў сакавіцкія дні 1986-га года, калі ягонаму экіпажу трое сутак давялося прастаяць на рацэ ў параўнальнай блізкасці ад Чарнобыля. Потым яшчэ чатыры дні буксіравалі да Брэста баржу з каменнай рудой. А праз нейкі час адчуў Анатоль фізічнае недамаганне і зразумеў: гэта радыяцыя. Сёння мо і трымаецца на родным гаючым паветры. Калі старэйшы брат, Віця, падчас жніва памочнікам камбайнера стаў, яго месца заняў Анатоль, кавалём стаў. Гэта, канечне, не буксіры рачныя вадзіць, але справа не менш сур'ёзная і патрэбная.

Ну, а памочнікамі свайму бацьку становяцца хлопцы ў вольны ад працы час. І ў выхадныя дні, калі, зразумела, такія здараюцца. Дзе Мікалай Іванавіч, там і сыны яго. А работы дома хапае, асабліва летам. Вымахала на фермерскім полі і жыта, і пшаніца, насенне якой спецыяльна з Украіны завезлі. Няхай нейкіх паўгектара кожная культура займала, але і з імі клопату хапала. А яшчэ ж сенажаці пад гектар займалі, бульбы шмат пасадзілі. Тут, як кажуць, толькі паспявай усюды.

Добра, што з цягам часу трактар спісаны МТЗ-52 набылі, да ладу яго давялі. І вось тут вызначыўся самы малады з Сірыдзіных – Саша. Як ён ужо абходжваў свой трактар, як у кабіне сам сабою любаваўся – трэба было толькі паглядзець. Мо таму і будучую сваю прафесію вызначыў хлопец без вагання: у Івацэвіцкае ПТВ падаўся. Гэтым летам Аляксандр ужо часовае пасведчанне на права ваджэння трактара меў, дык проста надакучыў бацьку сваімі бясконцымі просьбамі: дай, я гэта зраблю, дай – тое. І даваў Мікалай Іванавіч, радуючыся, што ў сына добра ўсё атрымліваецца. А Саша, каб у давер больш да бацькі ўвайсці, сам аднойчы ўвесь трактар вымыў старанна пральным парашком, кожную дэтальку пачысціў да бляску, кожную іржынку саскроб – і пафарбаваў нанова ўвесь верх. Бацька тады ўвайшоў у двор і не пазнаў уласнага МТЗ. Ну як пасля гэтага адмовіш сынавым просьбам?

Есці, як кажуць, не дай Сашы,а толькі ля трактара пакорпацца дазволь ды баразну правесці ці яшчэ што зрабіць. Дарэчы, ў школе хлопец у сачыненні на тэму „Кім хачу быць", не распісваючы асабліва, заявіў коратка: фермерам. Так і сталі пасля таго называць яго аднакласнікі: фермер – і ўсё тут. Не крыўдзіўся Саша: а хіба не так гэта? На сенажаці працуюць, дык не бацька яго падганяе, а ён бацьку. Маўляў, вунь хмара набліжаецца, а ты адпачываць прылёг. Не да адпачынку, трэба да дажджу сена зграбці, тады і адпачываць будзем.

Неяк Мікалай Іванавіч і Ніна Фёдараўна такую размову паміж сабою мелі.

– Як гэта нашага Сашу ад працы адарваць ды ў клуб на танцы выцягнуць? Аніяк не ў галаве ў яго ні дыскатэкі, ні дзяўчаты. Так і бабылём чаго добрага застацца можа, – без усялякага жарту казала маці.

– А мо радавацца трэба, што такі ён у нас. Няхай працуе хлопец, калі задавальненне ад гэтага атрымлівае. А дзяўчаты не ўцякуць, за такога „трудзягу" кожная пойдзе, – адказаў тады бацька. І з хітрынкай у вачах дадаў:

– Няхай апраўдвае сваю фермерскую мянушку. Быць жонкай фермера кажнай дзяўчыне ганарова будзе.

Пасмяяліся бацькі, радуючыся ў душы свайму меншаму. Гаспадар у хаце. Хіба ж дрэнна гэта. Тым больш, што гады бягуць, рана ці позна некаму прыйдзецца перадаваць гаспадарку. А яна немалая: зямля, трактар, два кані, столькі ж кароў, чатыры свінні. Адным словам, работы сынам хопіць, толькі ўпраўляцца паспявай.

... Хлеб у сям'і Сірыдзіных пякуць свой, хатні. Гаспадыня сама жытнюю рашчыну на сыроватцы рыхтуе, ды такую, што цеста ў печы само, нібы на дражджах, расце.Пах тады ў хаце такі, што ажно хмяліць. А хлеб які атрымліваецца! Пшанічны, ясі – і есці хочацца. Здаецца, на адным ім і пражыў бы ўсё жыццё.

Зімою і летам пячэ боханы Ніна Фёдараўна з мукі ўласнага ўраджаю. Сям'ю Віктара, які, дарэчы, свой уласны дом пабудаваў ужо, хлебам забяспечвае, маці з 86-цігадовую Надзею Якаўлеўну – таксама. Ну, а Толя ды Саша, калі ад заняткаў у вучылішчы свабодныя, побач, пры бацьках. Атрымліваецца, тры сям'і. сваім хлебам кормяцца. Не таму толькі, што з адборнай пшаніцы мука змалота, а больш таму, што вырашчана гэта пшаніца ўласнымі рукамі. Нездарма ў народзе кажуць: „Хлеб – усёй справе вянец". Што гэта менавіта так, добра ведаюць у сям'і Сірыдзіных з Бусяжа.

М. РЫМАЧ.

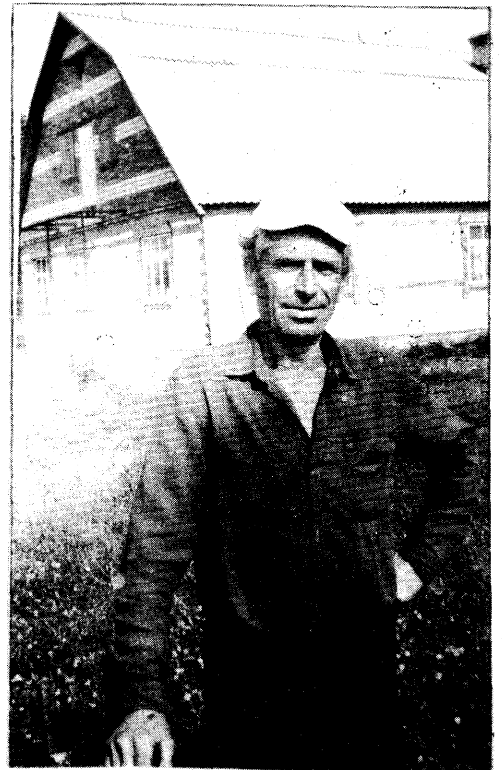

НА ЗДЫМКАХ: уверсе – фермер з Бусяжа Мікалай Іванавіч Сірыдзін ля ўзведзенага новага дома; унізе – сям'я Сірыдзіных: сыны Анатоль, Віктар і Аляксандр, маці Ніна Фёдараўна.
Фота П. ЛУЧЫЦА.

Лунный календарь садовода и огородника на октябрь

НЕБЛАГОПРИЯТНЫЕ ДНИ
Для сева и посадки любой культуры 6-8, 12, 13, 20, 21, 26, 27.

БЛАГОПРИЯТНЫЕ ДНИ
Сев и посадка
Плодовых деревьев и кустарников 4, 5, 9, 10, 28.
Лука и чеснока под зиму 11, 27, 28.
Моркови (под зиму) 28, 29.

Уборка
Картофеля для длительного хранения 4, 5, 27, 28.
Свежего потребления 6-8, 28, 29.
Моркови и других корнеплодов 4, 5, 27.
Поздних яблок 11, 27.

Культивация, прополка, опрыскивание против вредителей и болезней.
Всех культур 6-8, 12, 13, 20, 21, 26, 27.
Обрезка деревьев и кустарников 6, 7.
Заготовка соков из плодов и ягод.
Квашение капусты 4, 5, 22, 23.

● НУ І НУ

І ХТО Ж ВІНАВАТЫ?

Праглядваючы некаторыя кнігі, наткнууся нечакана (а мажліва, што заканамерна гэта, бо знаходзіць той, хто шукае) на творы Аркадзя Аверчанкі. А там... Дзіўна, як у гісторыі усё можа паутарацца.

Ёсць у А. Аверчанкі невялікае апавяданне „Рысы з жыцця рабочага Панцялея Грымзіна" (А. Аверченко. Тэффи. Юмористические рассказы. Мінск, „Мастацкая літаратура", 1990 г.). Напісана яно больш чым тры чвэрці стагоддзя таму, але якое актуальнае і зараз! Здавалася б, якую паралель можна правесці паміж тым і сённяшнім часам? Ажно не, можна. Дык давайце паспрабуем...

Хоць мой пераказ апавядання адвольны, але ён вельмі блізкі да арыгіналу. І вось чытаем.

Атрымаў за дзень працы Панцялей Грымзін ад „подлага, гнюснага" гаспадара-крывапійцы за 9 гадзін працы ўсяго два з паловай рублі. Не ведаў ён, куды іх ужыць. І туды трэба, і тое неабходна. Боты кашы просяць, дый выпіць хочацца...

Зайшоў Панцялей да знаёмага шаўца падбіць падноскі да ботаў – той садраў з яго паўтара рублі за пару падноскаў. І застаўся ўсяго адзін рубель. Што ж на яго купіш? Пайшоў ды купіў на гэты рубель паўфунта вяндліны (фунт – 410 грамаў), булку французскую, бляшанку шпротаў, паўбутэлькі гарэлкі, бутэльку піва ды дзесятак папярасін. І засталося ў яго ўсяго чатыры капейкі. І калі сеў бедалага-Панцялей за сваю ўбогую вячэру, дык гэтак яму цяжка зрабілася, так крыўдна стала, што амаль не заплакаў. Бо ніяк ён не мог зразумець, чаму гэта багацеі ды эксплуататары п'юць лікёры і шампанскае, рабчыкаў ды ананасы ядуць, а рабочы вымушаны простую, хоць і ачышчаную, гарэлку піць ды шпротамі з вяндлінай закусваць. О, калі б толькі рабочы клас заваяваў сабе свабоду! Вось пажылі б ужо па-чалавечы!..

Але на гэтым апавяданне не заканчваецца. Далей аўтар апісвае падзеі вясны 1920 года, г. зн. жыццё Грымзіна ўжо праз дзесяцігоддзе. На гэты раз Панцялей атрымаў свой дзённы заробак за аўторак 2700 рублёў. Во гэта ўжо грошы! – падумаў і пайшоў да шаўца: зноў знасіліся падноскі на ботах. Зышліся на дзвюх тысячах трохстах рублях. Значыцца, засталося ў рабацягі ўжо 400 рублёў. Арыфметыка тут простая. Да ўсяго есці хочацца, не да пераліку. У краме Панцялей набыў фунт паўбелага хлеба, бутэльку сітра – і засталося 14 цалковых. Хацеў і папярос прыдбаць, ды не рашыўся.

Сядзіць бедалага Панцялей Грымзін перад сваёю вячэрай і гэтак яму горка, што амаль не плача. Зноў ён ніяк не можа ўцяміць, чаму гэта багацеям усё, а рабочым нічога. Чаму багацей есць далікатную ружовую вяндліну, аб'ядаецца шпротамі ды белымі булкамі, залівае сваё горла ачышчанай гарэлкай ды пеністым півам, курыць папяросы, а рабочы, акрамя ўлады, анічога не мае...

І вось цяпер давайце перанясемся ў нашы родныя 90-ыя гады. Здавалася б, улада і зараз у рабочых, або, як любяць іншы раз казаць, у руках простых людзей. А што маем? Хто-ніхто зарабляе ў дзень трыццаць і больш тысяч, хто – дваццаць, а хто і па 10-15 тысяч. Што мы на іх прыдбаем, чым парадуем кош бы дзетак сваіх, ужо не ўспамінаючы пра сябе? Ці патрэбен тут адказ? Наўрад ці. Дык няўжо працаваць сталі горш? Ці рукі не адтуль растуць у нас? Здаецца, не. Тады чаму ж так зажылі?

Ніхто не дае прамога, зразумелага ўсім адказу. Так, вакол ды каля водзяць нас, на шматлікія цяжкасці і складанасці спасылаюцца.

Вядома, у жыцці шмат складанасцей. Але пры ўсім тым і зразумела, што рэформы трэба больш рашуча праводзіць. Як у Польшчы, як у краінах Балтыі, трэба мяняць адносіны да ўласнасці.

Так, дзяржаўная ўласнасць таксама на штосьці патрэбна. Але ж не паўсюдна. Калі няма гаспадара, то і хата валіцца, і агарод не апрацоўваецца, і жыўнасць не водзіцца. А хіба ёсць, скажыце, у зямлі нашай сапраўдны гаспадар? Калгасы, скажаце. Кінь це, будзьце больш сур'ёзнымі. Як і ў шмат іншага чаго. А трэба ж, каб быў, каб на сябе, на свае рукі чалавек спадзяваўся, вось тады і вінаватых шукаць не прыйдзецца.

Мікалай ТАТАРЧУК, настаўнік Коланскай базавай школы.

Рано – утром на рассвете умываются ребята... И котята.

Фото П. ЛУЧИЦА.

Клуб юных пажарных

Пяць гадоў запар пры Івацэвіцкім Доме дзіцячай творчасці на базе Івацэвіцкай пажарнай часці працаваў гурток "Юны пажарны". Яго работа была накіравана на папярэджанне пажараў ад дзіцячага свавольства з агнём. А яшчэ летась такія ж гурткі працавалі ў Косаўскай і Даманаўскай сярэдніх школах. У новым навучальным годзе аналагічны гурток аб'яднаў вучняў трэцяй школы – гімназіі райцэнтра.

Сёлета, у верасні, гарадскі Дом дзіцячай творчасці прыняў пад свой дах створаны клуб юных пажарных „Праметэй", які быў арганізаваны з мэтай наладжвання змястоўнага, разумнага вольнага часу дзяцей, прыцягнення іх да вывучэння асноў пажарнай справы, прапаганды правілаў пажарнай бяспекі сярод дзяцей і падлеткаў, развіцця і ўдасканалення дзіцячых здольнасцей і талентаў, агульнафізічнага развіцця падлеткаў, авалодання імі пажарным спортам. Галоўная задача клуба – даць школьнікам неабходны мінімум ведаў па правілах пажарнай бяспекі, пераканаць іх у неабходнасці выканання гэтых правіл, навучыць карыстацца сродкамі пажаратушэння, умела дзейнічаць у выпадку ўзнікнення пажару.

У склад клуба ўвайшлі раней працуючыя гурткі юных пажарных, а таксама і секцыя па пажарна-прыкладному спорту, якая нядаўна пачала працаваць таксама на базе Івацэвіцкай ваенізаванай пажарнай часці і якой кіруе старшы памочнік начальніка штаба пажаратушэння УВПС пры атрадзе ваенізаванай пажарнай службы г.Івацэвічы Ю. Журомскі. Выконвае абавязкі дырэктара клуба дырэктар гарадскога ДДТ Т. Русак.

Хочацца спадзявацца, што стварэнне клуба юных пажарных паспрыяе паляпшэнню супрацьпажарнай абстаноўкі ў раёне, у прыватнасці, што тычыцца малалетніх падпальшчыкаў, то, магчыма, іх стане меней.

В. МОЛАШ.

● СПОРТ

Ізноў перамога

Чарговы багаты „улоў" запісалі ў свой актыў футбалісты спартыўнага клуба У. А. Кудзінава. У матчы з камандай „Будаўнік" (Бяроза) яны нанеслі ёй паражэнне – 4:0.

Тры галы забіў у вароты сапернікаў Юрый Кастусік, адзін гол на рахунку Юрыя Юрэвіча.

У мінулую суботу па календары планаваўся матч паміж футбалістамі СК У. А. Кудзінава і камандай з Маларыты. Аднак ён не адбыўся: у сувязі з абласной спартакіядай гэтая сустрэча перанесена на больш позні тэрмін.

Л. САШЫН.

Газета выдаецца на беларускай і рускай мовах. Набіраецца ў Івацэвічах, друкуецца ў Баранавіцкай друкарні (г. Баранавічы, вул. Савецкая, 80). Выходзіць два разы на тыдзень: у сераду і суботу.

Фармат 420х300 мм. Аб'ём – 1 друк аркуш.

Падпісана да друку 30 верасня ў 14.00.

ЗАСНАВАЛЬНІК: гандлёва-прамысловая фірма „Івацэвічы". Рэгістрацыйны нумар 482.

Рэдактар Лідзія ЦАЛУЙКА.

НАШ АДРАС: 225250, г. Івацэвічы, вул. Дзяржынскага, 30, рэдакцыя „Газеты Уладзіміра Кудзінава". Тэлефоны: рэдактара – 2-12-29, карэспандэнтаў – 2-46-30.

Рукапісы і здымкі не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца. Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні і выказванні могуць не супадаць з пунктам гледжання рэдакцыі і не накладваюць на яе ніякіх абавязацельстваў. Пры перадрукоўванні спасылка на нашу газету абавязковая.

Індэкс 63959. *Тыраж 2.570. Заказ № 1827.*